

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

12. De Scrutinio in Ordine faciendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

TITULUS XII.
De Scrutinio in Ordine
Faciendo.

SUMMARIA.

1. Scrutinium quid, & quotuplex?
2. In Scrutinio que examinanda?
3. Ab hæreticis eorumque fautoribus descendentes ordinari prohibentur.
4. Filii quare puniantur in hæresi, & læsæ majestatis crimine?
5. Judæi, & gentilium liberi cur non prohibeantur ordinari?
6. Ordinandus que scire debeat.
7. Neophytus quando ordinari possit?
8. Tertium scrutinium quale?

Scrutinium à scrutando, sive interrogando dicitur examen ordinandorum, idque triplex est, primum & secundum, quod ante ordinationem, & tertium, quod in ipsa ordinatione peragitur. Primum habetur ex decreto Concilii Trident. Sess. 23. de Reform. cap. 5. ubi statuitur, ut hi, qui ad singulos majores Ordines sunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus ac desiderio eorum publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, Ætate, moribus, & vii a fide dignis diligenter inquirat, testimonium inquisitionis mox ad Episcopum transmittat, quod licet in Germania non receperit, expediret tamen tam salubrem constitutionem observare, ut secundum præceptum Apostoli nemini citò manus imponatur, priusquam de ipsius statu, vita & moribus sufficientis informatio habeatur.

Alterum Scrutinium est, quod Episcopo secundum statuta antiquorum Canonum dist. 24. & Trident. d. Sess. 23. cap. 7. in

ENGELE IN DECRET. LIB. I.

cumbit, ut omnes ad ordinem accedere volentes serià quartà ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem Sacerdotibus aliisque peritis viris sibi adjunctis ordinandorum genus, personam, atatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter investiget, & examinet. Singula, quæ SS. Canones & Trident. examinari volunt, breviter percurramus.

Itaque ad examen generis pertinet inquirere, an ordinandus sit ex genere maculato circa fidem; quia sacri Canones ab ordinibus excludunt descendentes ab hæreticis, ac fautoribus, & defensoribus eorundem, usque ad secundum gradum per lineam masculinam, & usque ad primum per fœmininam, nisi eorum parentes ante mortem poenituerint, & Ecclesia reincorporati fuerint. Barb. in collect. ad Trident. d. c. 7. n. 5. & hæc hæresis poena est, quæ ad instar criminis læsæ Majestatis etiam in filiis punitur. cap. vergentis. 10. de Hæret. L. quisquis. 5. Cod. Ad L. Juliam Majest. tum ad execrationem sceleris, ut parentes saltem in poena filiorum terreantur; tum etiam, quod filii interdum hæreses non tantum bonorum, sed etiam vitiorum paternorum præsumantur, ideoque puniantur sine culpa sua quidem, sed non sine causa. In Germania tamen ubi hæresis licentiosius grassatur, non est tam accurata hujus poenæ observatio, dummodo descendentes ex hæreticis ipsi probi Catholici reperiantur.

Judæi autem & gentiles per januam baptisimi nunquam in Ecclesiam ingressi, sicut extra jurisdictionem Ecclesie constituti ob infidelitatem puniri nequeunt, ita etiam eorum liberi à sacris Ordinibus non prohibentur.

In persona examinatur ordinandus, sitne servus, obligatus, bigamus, legitimus,

Q

aug

ENGELE
IN DECRET.
LIB. I.
CAP. 7.
DIST. 24.

aut corpore vitiatum, ut in sequentibus tit. videbimus. Item de etate ordinandi & institutione. (id est titulo, Gloss. in cap. quando, dist. 24.) in Tit. de *Etate & qual.* tractabimus.

Mores probare debet ordinandus per testimonium Parochi & Magistri scholæ, juxta Trident. Sess. 23. cap. 5. Unde infamia Juris aut facti laborantes, & publicè poenitentes ordinari prohibentur. cap. fin. de *Tempor. ordinandorum. cap. ex poenitentibus. ss. dist. 50.*

6 *Doctrina* requiritur excludit illiteratos. cap. fin. de *Etate & qualitate. cap. illiteratos. 1. dist. 36.* ad primam tonsuram sufficit, si ordinandus fidei rudimenta, item legere & scribere (quod de materna tantum lingua, cum Concilium aliam non expresserit, Doctores intelligunt) sciat.

Ad alios minores Ordines promovendi præter latinam linguam (quam in specie requirit Trident. Sess. 23. cap. 11.) etiam quæ sui sunt Officii nosse debent, nimirum, quod ad ostiarium spectet Ecclesiam custodire, dignos admittere, indignos excludere: ad Lectorem sacræ lectione fidelium animos ad pietatem excitare: ad Exorcistam super energumenos, & catechumenos invocare: ad Acolythum lumina, vinum & aquam ad sacrificium deferre.

Ad sacros Ordines assumendi scire debent ea, quæ exercendo eorum Ordini conveniunt, ut quod Subdiaconus in solenni officio calicem ad altare deferre, Epistolam canere, & juxta ritum Ecclesiæ mediante Diacono in altari ministrare, præterea etiam ad deferendum habitum, & tonsuram Clericalem, recitandum

Breviarium: & servandam castitatem ex voto sacris Ordinibus annexo obligatus esse debeat. Quod ad Diaconum spectet, Sacerdoti solemniter celebranti immediate in omnibus ministrare, Evangelium canere, populo prædicare, aliquando etiam ex commissione Sacerdotis instante causæ necessitatis, ubi Sacerdos præsens non est, baptizare, etiam solemniter. Ad Presbyteratum denique talis scientia requiritur, ut ordinatus Sacramenta administrare & populum in his, quæ ad salutem scitu necessaria sunt, instruere valeat. Trident. d. l. cap. 13. & 14.

Circa *vitam* requiritur, ut ordinandus non tantum alienus ab Ecclesia Catholica, sed etiam *neophytus*, hoc est recent conversus non sit, erit tamen penes arbitrium Episcopi, conjicere ex moribus, & pietate conversi, intra quantum tempus noviter conversus inter veteranos Christi milites, & ad Ordines dignos censei possit, teste Covar. in *relect. Clem. si in iohis parte 2. §. 2. n. 7. vers. tertia conclusio.*

Tertium demum scrutinium, quod fit in ipsa ordinatione, & de quo loquitur cap. un. hoc tit. illud est, quando Episcopus in actu ordinationis querit, utrum ordinandi digni sint, ut ad Ordines assumantur? cui questioni olim quidem respondebat Archidiaconus (ad cuius officium spectabat ordinandos examinare, & ad Ordines Episcopo præsentare) quod *quantum humana fragilitas nosse sine, sciat & restititur illos dignos esse.* Verum id ipsum hodie in desuetudinem abiit, & usus obtinuit, ut Capellanus vel Diaconus Episcopo ordinanti ministrans loco Archidiaconi per illa verba respondeat.